

РЕШЕНИЕ

№ 407

гр. Пловдив, 27.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги В. Чамбов

Членове: Радка Д. Чолакова
Антония К. Роглева

при участието на секретаря Нели Б. Богданова
като разгледа докладваното от Антония К. Роглева Въззивно търговско дело
№ 20235001000435 по описа за 2023 година

С решение № 181 от 12.05.23 г., постановено по т.д. № 220/22 г. Пловдивски окръжен съд ОСЪЖДА „В. Г. ООД ЕИК ***** да заплати на Д. Н. К. ЕГН ***** и А. Н. К. ЕГН ***** сумата от **по 77 362.14 лв. на всеки от тях или общо за двамата 154 724.28 лв.**, представляваща припадащата им се част от паричната равностойност на дружествения дял на наследодателя им Н. Д. К. ЕГН *****, починал на 01.01.2022 г. - съдружник във „В. Г. ООД, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 11.04.2022г, до окончателно плащане, както и сумата от общо 12 518.37 лв - разноси по делото, КАТО ОТХВЪРЛЯ претенцията за разликата над присъдения размер до пълния предявен размер от общо 203 850.40 лева или по 101 925.20 лева на ищец.

Въззивна жалба против горното решение **в отхвърлителната му част** е подадена от на Д. Н. К. и А. Н. К. чрез процесуалния им представител адв. И. Н.. В жалбата се излагат оплаквания за неправилност на решението поради постановяването в противоречие с материалния закон. Иска се решението в обжалваната част да бъде отменено и вместо него се

постанови друго, с което предявените искове се уважат до пълния им претендиран размер. Претендират се разноси за двете инстанции.

От „В. Г. ООД е подаден отговор, с който въззивната жалба се оспорва като неоснователна. Иска се решението в обжалваната част да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Пловдивският апелативен съд, след преценка на събраните доказателства по делото и във връзка с изложените оплаквания и възражения на страните, приема за установено следното:

Безспорно е установено по делото, че наследодателят на ищите Н. Д. К. е бил съдружник в ответното дружество, същият е починал на 01.01.2022 г., като ищите не са приети за съдружници. Мотивиран е извод, че за тях е възникнало право по чл. 125, ал.3 от ТЗ да получат припадащата им се част от паричната равностойност на дружествения дял на наследодателя им.

Първоинстанционният съд е изложил мотиви, че нормата на чл. 125, ал. 3 ТЗ е императивна и не съществува законова възможност имуществените последици между дружеството и неприетия за съдружник наследник да бъдат уредени по различен от установения начин, като императивното правило е в следния смисъл: имуществените последици се уреждат въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването, като стойностното изражение на дружествения дял на съдружник, участието на който в капиталово ТД, правно и структурно обособено в ООД е преустановено, следва да е базирано или на съставен от дружеството междинен счетоводен баланс /който няма обвързваща съда материална доказателствена сила/, като при оспорване на извършените счетоводни записвания, редовността им подлежи на изрична проверка, или при непредставяне на такъв междинен баланс от задълженото лице - на заключение на допусната и изслушана в хода на делото специализирана съдебно-икономическа експертиза; определянето на стойността на дела на напуснал съдружник при условията на чл. 125, ал. 3 от ТЗ се извършва по метода на определянето на т. нар. "чиста стойност на активите", при която се изследва съотношението на общата стойност на активите на дружеството по баланса му към края на месеца на прекратяването на членството и стойността на пасивите на дружеството съобразно същия баланс, без обаче в нея да се включват собствения капитал, резервите и финансовия резултат.

По делото е прието заключение на вещо лице – икономист, в което въз основа на доказателствения материал по делото е изготвен междинен счетоводен баланс на ответното дружество към 31.01.2022 г. в

два варианта: по балансова и пазарна стойност на активите, като е взета предвид и пазарната оценка на МДА - земя и сгради, собственост на дружеството към 01.01.2022г от лицензиран оценител. Исковите претенции са уважени до размер на 77 362.14 лв. за всеки един от ищците на база междинния счетоводен баланс, изготвен по балансовата стойност на активите. В тази връзка са изложени мотиви, че е налице задължителна съдебна практика, според която при определяне на равностойността на дружествения дял на съдружник, прекратил членството си в дружество с ограничена отговорност, в междинния баланс активите и пасивите се отразяват по историческата им цена, която е цена на придобиване, себестойност, справедлива цена или друга цена според приложимите счетоводни стандарти; законът не допуска изчисляването на размера на дружествения дял да става на база пазарна цена на активите, а това може да стане само в случай на ликвидация на дружеството, когато наличните активи ще бъдат осребрени по тяхната пазарна стойност и на всеки съдружник ще се изплати съответстващия му се ликвидационен дял; изключение от горните правила е и хипотезата на чл. 97, ал. 2 ТЗ, която касае друг вид дружество - СД, и при което само чистото имущество се остойностява по действащите към момента на прекратяване на членственото правоотношение пазарни цени, а не по балансова стойност, като балансът може да служи само като източник на информация за обема на дружественото имущество - за балансовата стойност на активите, които нямат пазарна оценка и по тази причина следва да се включат в оценката на имуществото със стойността по баланса, както и за размера на задълженията на дружеството, приспадането на които е от значение за формиране на чистия актив. Поради тези съображения е прието, че при определяне на стойността на процесния дружествен дял не може да се вземе предвид балансът, изготвен при съобразяване на пазарната стойност на недвижимите имоти на дружеството към момента на смъртта на съдружника.

Във въззивната жалба се излагат доводи, че в хипотезата на чл. 125, ал.3 от ТЗ балансът е меродавен не за определяне паричната равностойност на дружествения дял, а за това кои активи и кои пасиви трябва да се оценят към момента на прекратяването на участие в дружеството, като меродавна е пазарната оценка, а не балансовата стойност на активите и пасивите. Развиват се доводи, че е необходимо зачитане на пазарната стойност, тъй като същата отразява вярно и точно какво е финансовото състояние на дружеството, обратното ощетява съдружника, когато пазарната стойност е по-висока, или дружеството, в случай, че пазарната стойност е по-ниска от балансовата. По отношение на историческата цена се сочи, че тя отразява ситуацията на пазара в един минал момент, не е актуална, като поради повреди, морално или физическо остаряване или по друга причина се налага периодично преоценяване на активите и пасивите, като това следва да се прави с цел реалното прилагане на принципа на справедливостта и предпазливостта. В този ред на мисли жалбоподателите застъпват тезата, че междинният счетоводен баланс, въз основа на който следва да се изчисли припадащата им се част от дела на техния наследодател, следва да бъде този,

съставен на база пазарната оценка на активите, при което съобразно заключението на вещото лице исковете им биха били основателни до пълния претендиран размер.

Настоящият въззивен състав намира тези оплаквания за неоснователни. Първоинстанционното решение в обжалваната му част изцяло е съобразено с нормата на чл. 125, ал.3 от ТЗ, както и трайно формираната съдебна практика на ВКС по чл. 290 ГПК в тази насока, съгласно която нормата на чл. 125, ал.3 от ТЗ не визира пазарна стойност на активите, а балансова такава, която се подчинява на счетоводните изисквания за съставяне на междинен баланс, в това число и за методологията на оценка на имуществото на дружеството. При определяне на равностойността на дружествения дял на съдружник, прекратил членството си в ООД, в междинния баланс активите и пасивите се отразяват по историческата им цена, която е цена на придобий, себестойност, справедлива цена или друга цена според приложимите счетоводни стандарти; законът не допуска изчисляването на размера на дружествения дял на база пазарна цена на активите, което може да стане само в случай на ликвидация на дружеството, когато наличните активи ще бъдат осребрени по тяхната пазарна стойност и на всеки съдружник ще се изплати съответстващия му се ликвидационен дял. При установена нередовност относно балансовата стойност на активите, компрометираща нейната достоверност, равностойността на дружествения дял по чл. 125, ал. 3 ТЗ следва да се определи въз основа на нов коректно съставен баланс чрез използване експертизата на вещи лица, но и в този случай не става въпрос за използване на пазарна стойност, а за определяне на балансова стойност при отстраняване на констатираните нередовности в счетоводството.

Не се споделят доводите, че правото на получаване на равностойност на дружествен дял е еднакво по своето съдържание и обем с правото на ликвидационен дял, като се различава от него само по юридическия факт, който го поражда. Ликвидационният дял се определя след удовлетворяване на кредиторите на база действително осъществено осребряване на активите, а не на база оценка на същите по счетоводен баланс или от оценител. При това положение не може да се говори за еднаквост в в правната уредба по отношение начина на определяне, респ. обема на правото на ликвидационен дял и на правото по чл.125, ал.3 от ТЗ.

Мотивиран от горното настоящият състав на ПАС намира, че първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваната му част като правилно и законосъобразно, поради което

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 181 от 12.05.23 г., постановено по т.д. № 220/22 г. Пловдивски окръжен съд, В ЧАСТТА МУ, с която са ОТХВЪРЛЕНИ исковете, предявени от Д. Н. К. ЕГН ***** и А. Н. К. ЕГН ***** против „В. Г. ООД ЕИК ***** с правно основание чл. 125, ал.3 от ТЗ за заплащане на припадащите им се части от паричната равностойност на дружествения дял на наследодателя им Н. Д. К. ЕГН *****, починал на 01.01.2022 г., за разликата над **77 362.14 лв. за всеки от тях или общо за двамата 154 724.28 лв**, до пълния претендиран размер от **общо 203 850.40 лева или по 101 925.20 лева на ищец**, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 11.04.2022г, до окончателно плащане на сумите.

В осъдителната си част решението е влязло в сила като необжалвано.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____